

Reptielenonderzoek

Van Bennekomweg 10 – 16 te Doorn

In opdracht van: Gemeente Utrechtse Heuvelrug

8 november 2017

Colofon

© 2017 Laneco / Utrechtse Heuvelrug

Tekst en samenstelling: Ing. T. Brouwer

Projectleiding: Ir. D. van Pijkeren

Eindverantwoordelijk: Ir. D. van Pijkeren

Met medewerking van: R. Eversteijn

Projectnummer: 36.17.02

In opdracht van: gemeente Utrechtse Heuvelrug

Wijze van citeren: Brouwer, T., 2017. Reptielenonderzoek Van Bennekomweg 10 – 16 te Doorn. Laneco, Ede.

Contact:
Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

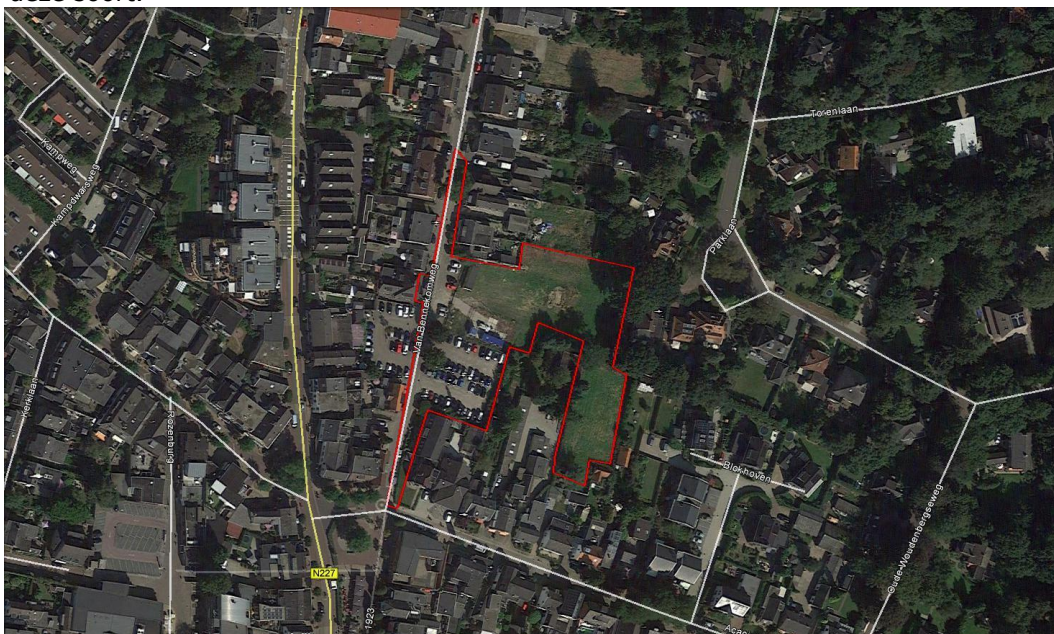
INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	SOORTENBESCHERMING	7
3	SOORTBESCHRIJVING	9
3.1	REPTIELEN	9
4	ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE	10
4.1	ONDERZOEKSVRAAG	10
4.2	ONDERZOEKSMETHODIEK	10
4.3	ONDERZOEKSRONDES	10
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	11
5.1	REPTIELEN	11
5.2	OVERIGE WAARNEMINGEN	11
6	CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES	12
6.1	CONCLUSIE	12
6.2	CONSEQUENTIES	12
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST	13

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de Van Bennekomweg 10-16 te Doorn (gemeente Utrechtse Heuvelrug) is op een terrein van een voormalige gemeentewerf de nieuwbouw van 21 woningen voorzien. Tijdens een in 2017 uitgevoerde quick scan flora en fauna (Brouwer, 2017) is geconstateerd dat het plangebied mogelijk een functie heeft hazelworm. Laneco is gevraagd om nader onderzoek te verrichten naar het gebruik van het plangebied door deze soort.

Globale begrenzing plangebied (rode lijn) Van Bennekomweg 10-16 te Doorn (ondergrond: Google Earth).

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGRENEN

Het plangebied ligt aan de Van Bennekomweg in de bebouwde kom van Doorn (gemeente Utrechtse Heuvelrug, provincie Gelderland) en wordt omgeven door bebouwing in de vorm van eengezinswoningen, lokale infrastructuur en openbaar groen in de vorm van gemeenteplantsoenen, gazons, bomenrijen en solitaire bomen. Het plangebied bestaat grofweg uit twee delen: 1) de Van Bennekomweg met een volledig verharde parkeerplaats aan de westkant van het plangebied, 2) grasveld aan de noord- en oostkant van het plangebied. Rondom en op de parkeerplaats zijn wat ruigtestrookjes en solitaire bomen aanwezig met een doorsnede van 10 tot 20 cm. Ook langs de Van Bennekomweg staan enkele solitaire bomen. Bij de ingang van het plangebied worden saneringswerkzaamheden uitgevoerd en staan enkele bouwketen en opslagcontainers. De rest van het plangebied bestaat uit een grasveld, dat naar het zuidoosten toe steeds ruiger wordt. Het zuidoostelijke deel van het grasveld heeft een dikkere viltlaag. Op het

grasveld is geen opgaande begroeiing aanwezig, maar rondom het terrein staat volop opgaande begroeiing in de vorm van hagen, (bramen)struweel en bomenrijen en – groepjes. Op het noordelijke deel van het grasveld ligt een grote hoop pallets en afvalhout. Binnen het plangebied zijn geen watergangen aanwezig.

Binnen het plangebied is de nieuwbouw van 21 woningen voorzien. Het is in dit stadium niet bekend of het noodzakelijk is om voor deze ontwikkeling bomen te kappen.

2 SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage 1

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

-
- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
 - *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten van bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn inclusief het verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
 - *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Als een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Wet Natuurbescherming. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Naast beschermde dier- en plantensoorten, moet iedereen voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3 SOORTBESCHRIJVING

3.1 REPTIELEN

In Nederland komen van natura zeven soorten reptielen voor, drie soorten slangen en vier soorten hagedissen. Alle reptielensoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Het leefgebied van reptielen bestaat over het algemeen uit plekken met voldoende schuilmogelijkheden en plekken om op te warmen.

Hazelworm

De hazelworm is een pootloze hagedis die een voorkeur heeft voor bossen, bosranden, houtwallen, heide, weg- en spoorbermen. De soort kent een verborgen leefwijze die minder gebruik maakt van open plekken op te zonnen, maar zich met name verschuilt in bladlagen, onder heidestruiken of ondergronds.

4 ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE

4.1 ONDERZOEKSVRAAG

Doel van dit onderzoek is om na te gaan of de voorgenomen ingreep gevolgen heeft voor de beschermde hazelworm. Als effecten op deze beschermde soort zodanig is dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet voor het uitvoeren van de ingreep over het algemeen een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

4.2 ONDERZOEKSMETHODIEK

Van de reptielensoorten kan hazelworm voorkomen in het plangebied en de directe omgeving. Om de aanwezigheid van deze soort te onderzoeken zijn er 25 kunstmatige schuilplaatsen (tapijttegels van 50 x 50 cm) uitgelegd. De platen zijn verspreid over het terrein uitgelegd. Bij het uitleggen van de schuilplaatsen werd met de volgende zaken rekening gehouden:

- De platen werden in rijen of groepjes van vijf verspreid over het terrein neergelegd;
- De platen werden plat en goed aansluitend op de bodem uitgelegd;
- De platen werden indien mogelijk zo gepositioneerd, zodat ze bij zonnig weer direct door de zon werden beschenen. De waarde als schuilplaats voor reptielen neemt hierdoor toe omdat indirect zonnen mogelijk wordt.

Er zijn vijf onderzoeksrondes naar de hazelworm uitgevoerd. De reptielenplaten zijn gedurende de onderzoeksperiode vier maal gecontroleerd op de aanwezigheid van reptielen. Daarnaast zijn tijdens alle rondes geschikte randen en overgangen nagelopen op aanwezigheid van zonnende dieren en zijn andere 'natuurlijke' schuilplaatsen, zoals stenen, boomstammen en takkenhopen onderzoek op het voorkomen van hazelworm.

4.3 ONDERZOEKSRONDES

Datum	Soort/periode	Zon op/ onder	Windkracht	Temperatuur	Bijzonderheden
9 augustus 2017	Reptielen/uitleggen tapijttegels	Nvt	0 - 1 Bft	20 °C	Licht bewolkt
14 augustus 2017	Reptielen	Nvt	1 - 2 Bft	22 °C	Licht bewolkt
29 augustus 2017	Reptielen	Nvt	0 - 1 Bft	25 °C	Half bewolkt
21 september 2017	Reptielen	Nvt	1 - 2 Bft	18 °C	Half bewolkt
14 oktober 2017	Reptielen/ophalen tapijttegels	Nvt	0 - 1 Bft	18 °C	Licht bewolkt

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 REPTIELEN

Tijdens de vijf uitgevoerde onderzoeksrondes zijn bosranden en ruigtevegetaties tijdens geschikte weersomstandigheden afgelopen op de aanwezigheid van reptielen. Ook zijn de uitgelegde tapijttegels en andere natuurlijke schuilplaatsen nagelopen op de aanwezigheid van reptielen. Tijdens geen van de onderzoeksrondes zijn reptielen waargenomen in en rondom het plangebied.

Effecten

Aangezien er geen reptielen zijn aangetroffen binnen het plangebied, kunnen negatieve effecten op deze soortgroep door het uitvoeren van de werkzaamheden worden uitgesloten.

5.2 OVERIGE WAARNEMINGEN

Er zijn geen overige van belang zijnde waarnemingen gedaan binnen het plangebied.

6 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

Aan de Van Bennekomweg 10-16 te Doorn (gemeente Utrechtse Heuvelrug) is op een terrein van een voormalige gemeentewerf de nieuwbouw van 21 woningen voorzien. Bij een verkennend onderzoek is geconcludeerd dat het plangebied mogelijk van belang kan zijn als leefgebied voor reptielen (hazelworm).

6.1 CONCLUSIE

6.1.1 *Reptielen*

In en rondom het plangebied zijn geen reptielen waargenomen tijdens de verschillende onderzoeksrondes.

6.1.2 *Overige soorten*

Er zijn geen andere van belang zijnde waarnemingen gedaan.

6.2 CONSEQUENTIES

6.2.1 *Reptielen (hazelworm)*

Er zijn ten aanzien van reptielen geen consequenties voor het uitvoeren van de werkzaamheden die nodig zijn voor de herinrichting van het gebied.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Brouwer, T., 2017. Quick scan flora en fauna Van Bennekomweg 10 – 16 te Doorn.
Laneco, Ede.